

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

www.ms.gov.pl

POWIAT BIELSKI

Odpowiedzi na najczęstsze pytania
kierowane do prawników okresie epidemii COVID-19
świadczących pomoc
w Punktach Nieodpłatnej Pomocy Prawnej
i Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego
prowadzonych przez
Śląską Fundację Błękitny Krzyż

Pytania i odpowiedzi dotyczące zmian wprowadzonych w związku z COVID-19

1. Czy w przypadku wyrażenia przez strony zgody na przeprowadzenie posiedzenia niejawnego na podstawie art. 15zsz¹ pkt 2 u.COVID-19 możliwe jest przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron, zapewnienia spadkowego na piśmie?

Co do zasady nie jest możliwe przesłuchanie stron poprzez złożenie pisemnych oświadczeń. Złożenie zeznań na piśmie dotyczy wyłącznie świadków (art. 271¹ w związku z art. 13 § 2 k.p.c.) albo osób, które nie są uczestnikami (art. 515 k.p.c.).

Sporny w doktrynie jest status zapewnienia spadkowego i jego klasyfikacja w kontekście środków dowodowych. Wątpliwości rodzi w szczególności kwestia, czy zapewnienie spadkowe należy rozpatrywać w kategoriach dowodu z przesłuchania strony, czy też jako zeznanie świadka. Mając na uwadze charakter i treść tego rodzaju oświadczenia, skłaniałbym się ku pierwszemu z przywołanych poglądów, co wyłącza wprost możliwość zastosowania instytucji zeznań świadka składanych na piśmie. Warto w tym miejscu odwołać się do wyroku SN z 12.01.1993 r., I CRN 179/92, LEX nr 1294389, w którym Sąd uznał, że nie jest dopuszczalne złożenie zapewnienia w piśmie procesowym.

Dopuszczalne będzie natomiast zastosowanie art. 15zsz¹ pkt 1 u.COVID-19, tj. przeprowadzenie posiedzenia przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie ich na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku. W trakcie takiego posiedzenia online dopuszczalne jest odebranie zapewnienia spadkowego od spadkobiercy w formie ustnej (tak jak na tradycyjnej rozprawie).

2. Czy możliwa jest sytuacja, aby np. jedna ze stron była obecna bezpośrednio na sali sądowej, a druga korzystała z rozprawy online, będąc poza sądem?

Przepis art. 15zsz¹ pkt 1 u.COVID-19 nie przewiduje, aby wszystkie osoby uczestniczące w rozprawie brały w niej udział w formie zdalnej. Taka sytuacja jest zatem możliwa, zwłaszcza w przypadku, gdy jedna ze stron nie będzie miała technicznych lub organizacyjnych możliwości wzięcia udziału w rozprawie zdalnej (np. wobec braku odpowiedniego sprzętu, kamery, połączenia internetowego itd.).

3. Czy w trybie rozprawy (posiedzenia) online możliwe jest przeprowadzenie licytacji nieruchomości z udziałem komornika, stron i licytantów?

Zgodnie z art. 15zsz¹ u.COVID-19 rozprawa lub posiedzenie jawne online mogą być przeprowadzone w sprawach rozpoznawanych według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego. Dodatkowo, w myśl art. 972 § 1 k.p.c. licytacja odbywa się publicznie w obecności i pod nadzorem sędziego albo referendarza sądowego, a zgodnie z art. 972 § 2 k.p.c. przebieg licytacji sąd utrwała również za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk.

Wobec spełnienia powyższych przesłanek nie ma formalnych przeszkód, aby licytacja nieruchomości odbyła się w omawianej formie. Konieczne jest jednak zapewnienie możliwości wzięcia udziału w takim posiedzeniu wszystkim zainteresowanym. Należy zatem

wziąć pod uwagę organizacyjne możliwości zawiadomienia zainteresowanych o terminie i formie licytacji (z zachowaniem wymagań przewidzianych dla obwieszczenia o licytacji) oraz zastosowania narzędzia komunikacyjnego, które umożliwi udział wielu osób i weryfikację ich tożsamości. Niezbędna jest także jednoczesna transmisja obrazu i dźwięku w odniesieniu do wszystkich uczestników posiedzenia.

Nie bez znaczenia pozostaje także już istniejąca możliwość przeprowadzenia e-licytacji w odniesieniu do nieruchomości za pośrednictwem prowadzonej przez Krajową Radę Komorniczą platformy <https://elicytacje.komornik.pl/index.html>.

4. Czy sąd, wyznaczając rozprawę online po przesłuchaniu stron (sprawa o alimenty), może zamknąć rozprawę i wydać wyrok? Jak wówczas ten wyrok ma być ogłoszony?

Istnieje możliwość zamknięcia rozprawy. Wydanie wyroku może nastąpić dwojako – jego publikacja może odbyć się zdalnie na posiedzeniu, na którym zamknięto rozprawę, lub publikacja może być odroczone na podstawie art. 326 § 1 zdanie drugie lub trzecie k.p.c. W przypadku odroczenia publikacji może ona odbyć się w tradycyjny sposób – wówczas konieczne jest ustalenie treści rozstrzygnięcia w sekretariacie wydziału lub biurze obsługi interesanta.

Najczęściej wykorzystywane wsparcie dla pracowników wynikające z Tarcz Antykryzysowych:

1. Dodatek solidarnościowy

O nowe świadczenie mogą wnioskować osoby, z którymi po 15 marca 2020 r. pracodawca rozwiązał umowę o pracę za wypowiedzeniem lub ich umowa o pracę na czas określony wygasła po tym terminie. Warunkiem otrzymania dodatku solidarnościowego jest też podleganie ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy o pracę przez łączny okres co najmniej 60 dni w 2020 r.

Dodatek solidarnościowy wynosi 1400 zł miesięcznie i przysługuje od 1 czerwca do 31 sierpnia 2020 r. Można go otrzymać najwcześniej za miesiąc, w którym osoba uprawniona złożyła wniosek.

Świadczenie przysługuje również bezrobotnym już zarejestrowanym w urzędzie pracy. W takiej sytuacji urząd pracy zawiesi dotychczas wypłacany zasiłek dla bezrobotnych lub stypendium wypłacane na szkolenia oraz podnoszenie kwalifikacji.

Świadczenie przysługuje osobom legalnie przebywającym na terenie RP (w tym cudzoziemcom).

Aby skorzystać z dodatku solidarnościowego nie można mieć innego tytułu do ubezpieczenia społecznego lub zdrowotnego (w ZUS lub KRUS).

Jeśli już pobierasz zasiłek dla bezrobotnych lub stypendium wypłacane bezrobotnym na szkolenia oraz podnoszenie kwalifikacji i uzyskasz prawo do dodatku solidarnościowego, urząd pracy zawiesi twoje dotychczasowe świadczenia.

2. Dodatkowy zasiłek opiekuńczy

Dodatkowy zasiłek opiekuńczy w związku z opieką nad dzieckiem lub osobą niepełnosprawną. Czas pobierania tego zasiłku nie wchodzi do wymiaru 60 dniowego zasiłku opiekuńczego, przyznawanego na dotychczasowych zasadach.

Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie określenia dłuższego okresu pobierania zasiłku opiekuńczego w celu przeciwdziałania COVID-19, wydłużono możliwość pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego na okres do dnia 26 lipca br. Będzie on przyznawany na dotychczasowych zasadach (tj. ubezpieczonym rodzicom dzieci do 8 roku życia) z zachowaniem zasady, że w związku z otwarciem żłobków, przedszkoli i innych placówek, dodatkowy zasiłek opiekuńczy będzie przysługiwać również w przypadku:

- niemożności zapewnienia opieki przez żłobek, klub dziecięcy, przedszkole, placówkę pobytu dziennego oraz inną placówkę lub podmiot zatrudniający dziennych opiekunów lub decyzji ubezpieczonego z powodu czasowego ograniczenia

funkcjonowania tych placówek w związku z COVID-19, przez okres niemożności zapewnienia opieki przez te placówki, oraz

- gdy ubezpieczony podejmie decyzję o osobistym sprawowaniu opieki.

3. Zwiększony limit zwolnienia w PIT – dopłaty do wypoczynku dzieci

Zwiększono limit zwolnienia od podatku dochodowego od osób fizycznych za dopłaty do zorganizowanego wypoczynku dla twoich dzieci.

Jeśli otrzymano w 2020 r. i 2021 r. dopłaty do zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży do lat 18, sfinansowane ze źródeł innych niż fundusz socjalny, ZFŚS, lub zgodnie z odrębnymi przepisami, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 3000 zł uzyskać będzie można zwiększony limit zwolnienia od podatku dochodowego od osób fizycznych.

Podstawa prawna: art. 21 ust. 1 pkt 78 lit.b ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

4. Nie płać podatku za zakwaterowanie i wyżywienie od pracodawcy

Zakwaterowanie i wyżywienie otrzymane od pracodawcy jest zwolnione z podatku dochodowego.

Jeśli w 2020 r. w związku z ogłoszeniem stanu zagrożenia epidemicznego/stanu epidemii pracodawca zapewnia ci zakwaterowanie i wyżywienie, nie zapłacisz podatku dochodowego od tego świadczenia.

5. Nie zapłacisz za przesunięcie płatności podatku

Nie zostaną naliczone opłaty prolongacyjnej w przypadku złożenia wniosku o odroczenie lub rozłożenie na raty podatków, stanowiących dochód budżetu państwa.

Uzyskasz zwolnienie z opłaty prolongacyjnej w decyzjach o odroczeniu lub płatności w ratach podatku i zaległości podatkowych.

6. Świadczenie postojowe dla osób wykonujących umowy cywilnoprawne

Otrzymać można środki finansowe, które zrekompensują utratę przychodów.

Jeśli zawarto umowę cywilnoprawną i umowa nie doszła do skutku lub nastąpiło ograniczenie jej realizacji w związku z przestojem w prowadzeniu działalności w następstwie COVID-19, należy wystąpić do ZUS za pośrednictwem swojego zleceniodawcy albo zamawiającego o świadczenie finansowe, które zrekompensuje utratę przychodów.

Jeśli sytuacja materialna wykazana we wcześniejszym wniosku o przyznanie świadczenia postojowego nie uległa poprawie, należy złożyć wniosek o kolejne świadczenie postojowe. Świadczenie można otrzymać maksymalnie 3 razy. Kolejne świadczenie można otrzymać nie

wcześniej niż w miesiącu następującym po miesiącu wypłaty wcześniej przyznanego świadczenia postojowego.

Nowe rozwiązania przewidują rozszerzenie pomocy dla osób wykonujących umowy cywilnoprawne.

Ze świadczenia postojowego można skorzystać, jeżeli:

- Wykonujesz umowę cywilnoprawną zawartą **przed 1 kwietnia 2020 r.**
- Jeśli suma Twoich przychodów z umów cywilnoprawnych w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym złożyłeś wniosek o świadczenie postojowe, wynosi do **1299,99 zł** (mniej niż 50 proc. kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2020 r.), to świadczenie postojowe przysługuje Ci w wysokości sumy wynagrodzeń z tych umów.
- Twój przychód z umowy cywilnoprawnej uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym złożyłeś wniosek o świadczenie postojowe **nie przekroczył** kwoty wyliczonej jako 300 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłoszonego przez Prezesa GUS na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z FUS, obowiązującego na dzień złożenia wniosku.
- Nie masz innego tytułu do ubezpieczeń społecznych.
- Mieszkasz na terytorium Polski i jesteś obywatelem RP lub masz prawo czasowego lub stałego pobytu na terytorium RP.
- Nie możesz wykonywać umowy cywilnoprawnej w całości lub w części z powodu przestoju w prowadzeniu działalności.

Warunkiem przyznania kolejnego świadczenia postojowego będzie oświadczenie przedsiębiorcy lub osoby wykonującej umowę cywilnoprawną, że sytuacja materialna wykazana we wcześniejszym wniosku nie uległa poprawie.

W przypadku świadczeń postojowych dla osób realizujących umowy cywilnoprawne przyznawanych po raz pierwszy będzie obowiązywał warunek wykonywania umowy zawartej **przed 1 kwietnia 2020 r.**, a nie jak dotychczas przed 1 lutego 2020 r.

Źródło: Serwis Rzeczypospolitej Polskiej, pytania i odpowiedzi z webinaru Lex/el.2020

Opracowanie: Izabela Białek